

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft een aantal vragen en opmerkingen ter beantwoording voorgelegd aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over huwelijks- en gezinsmigratie (kamerstuk 32 175).

De voorzitter van de commissie,
Jadnanansing

Adjunct-griffier van de commissie,
Tielens-Tripels

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inbreng van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben een aantal vragen over de meest relevante en actuele vraagstukken omtrent huwelijks- en gezinsmigratie namelijk het nareisbeleid en de reguliere gezinsmigratie. Omtrent het nareisbeleid willen de leden van de PvdA-fractie weten welke gevolgen de aanpassingen van het beleid het laatste anderhalf jaar hebben gehad. Zij zien dat in het geval van biologische kinderen de voorwaarde van het aantonen van een feitelijke gezinsband terecht is geschrapt en dat een DNA-toets wordt aangeboden. Zijn er naar aanleiding van het aangepaste beleid veel nieuwe aanvragen gedaan door gezinsleden, waaronder kinderen die eerder waren afgewezen? Hoeveel daarvan zijn er ingewilligd? Hoe wordt omgegaan met de problematiek van de inmiddels meerderjarige kinderen? Hoe wordt omgegaan met de problematiek indien sommige kinderen van een nareizend gezin wel meerderjarig zijn geworden en andere niet? Welke toets omtrent de afhankelijkheid en/of «more than emotional ties» vindt dan plaats? Hoe zwaar weegt bij die afweging het in stand houden van de eenheid van het gezin? Hoe zwaar weegt bij die afweging dat de betreffende meerderjarige kinderen bij afwijzing wellicht zonder ouders in het (vaak onveilige) land van herkomst moeten achterblijven? Klopt het dat de toets of meerderjarige kinderen die behoren tot het vluchtelingengezin mogen overkomen, beperkt is tot het, uit het reguliere migratierecht afkomstige criterium «more than emotional ties»? Hoe verhoudt zich dat tot de afhankelijkheidstoets zoals de Hoge Commissaris der Verenigde Naties voor Vluchtelingen die voorschrijft?

Voornoemde leden krijgen ook graag meer en de meest recente informatie over de snelheid waarmee nareisaanvragen worden afgehandeld. Welke concrete resultaten zijn er geboekt in het versnellen daarvan? Zij achten het van groot belang dat in het geval van gezinshereniging van de vluchtelingengezinnen, maximale snelheid wordt betracht en de beslistermijnen worden gehaald.

De leden van de PvdA-fractie willen nog een aantal vragen stellen over reguliere gezinsmigratie. Zij kennen de vaste voorwaarden zoals die gelden, bijvoorbeeld het machtiging voor voorlopig verblijf-vereiste (mvv-vereiste) en het inkomensvereiste. Regelmatig krijgen zij ook signalen van partners en/of gezinnen die door de vereisten niet bij elkaar kunnen leven in Nederland of waar het mvv-vereiste wordt tegengeworpen. Soms spelen diverse schrijnende omstandigheden in die zaken zoals de onmogelijkheid aan het inkomensvereiste te voldoen wegens geringe arbeidskansen, kinderen die van een ouder gescheiden worden of een oma die niet bij haar kinderen in Nederland kan verblijven.

Voornoemde leden krijgen graag een overzicht van de mogelijkheden in het beleid maatwerk toe te passen en rekening te houden met de individuele omstandigheden. Hoe vaak en op welke gronden worden gezinsmigranten vrijgesteld van het inkomensvereiste? Hoe vaak en op welke gronden worden gezinsmigranten die reeds in Nederland verblijven vrijgesteld van het mvv-vereiste? Op welke wijze probeert Nederland te voorkomen dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) in het stellen van voorwaarden in individuele zaken vooral juridisch van aard is? Welke voorbeelden zijn er van bijzondere omstandigheden die uitzonderingen en menselijke maat kunnen rechtvaardigen? Aan hoeveel meerderjarige kinderen en hoeveel ouderen is, na de afschaffing van het verruimde gezinsherenigingsbeleid, een verblijfsvergunning verleend op grond van artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden?

De leden van de PvdA-fractie willen voorts enkele vragen stellen over houders van een vergunning bepaald asiel en de mogelijkheid voor deze

groep langer dan zes maanden in het buitenland te studeren of als au pair te werken. Lopen zij het risico, vanwege de verkorte termijn voor de verplaatsing van het hoofdverblijf, dat hun vergunning wordt ingetrokken? Op welke wijze acht de staatssecretaris dat beleid in overeenstemming met artikel 27 van de Kwalificatierichtlijn en artikel 22 Vluchtelingenverdrag?

Inbreng van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben over het onderwerp partner- en gezinsmigratie de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de SP-fractie vragen of de staatssecretaris erkent dat een beslissing controleerbaar moet zijn en derhalve duidelijk moet zijn op welke manier bijvoorbeeld het belang van een kind is meegenomen en op welke wijze de verschillende factoren die dit belang invullen zijn meegenomen en getoetst. Zo nee, waarom niet? Hoe motiveert hij of zal hij in gezinsmigratiezaken concreet motiveren op welke wijze rekening is gehouden met het belang van het kind, zoals ingevuld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM)? Hoe zal de staatssecretaris de twee door het EHRM vastgestelde pijlers in het Nederlandse vreemdelingenbeleid en de uitvoering daarvan terug laten komen?¹

De leden van de SP-fractie krijgen signalen van ouders die voor de recente wijzigingen in het nareisbeleid en de herinvoering van de DNA-test alsnog worden herenigd met hun kinderen, mits deze nog minderjarig zijn. Het kan dan voorkomen dat eventuele meerderjarige kinderen, die voor de wijzigingen van voornoemd beleid minderjarig waren, alsnog niet met hun ouders herenigd kunnen worden omdat ze inmiddels meerderjarig zijn geworden. Gezinnen worden alsnog verscheurd, omdat bijvoorbeeld een paar (minderjarige) kinderen wel mogen overkomen en de andere (inmiddels meerderjarige) kinderen moeten achterblijven. Is de staatssecretaris bereid soepeler om te gaan met zaken waarin kinderen inmiddels meerderjarig zijn geworden, maar onder de 21 jaar zijn? Zo neen, waarom niet? Het gaat om kinderen die tijdens de aanvraag, ingediend voor de wijzigingen, nog minderjarig waren en ten tijde van de herhaalde aanvraag na voornoemde wijzigingen inmiddels meerderjarig zijn geworden.

De leden van de SP-fractie vragen hoe lang op dit moment een gezinsherenigingsprocedure gemiddeld duurt. Worden aanvragen waar kinderen bij betrokken zijn altijd met spoed en voorrang behandeld? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet en hoe gaat de staatssecretaris bewerkstelligen dat dit voortvarender wordt opgepakt? Tot slot willen deze leden een reactie van de staatssecretaris op een uitspraak van de rechter waarin hij kritiek uit op de kind onvriendelijke wijze waarop kinderen voor gezinshereniging worden gehoord.²

Inbreng van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie vragen welke inspanningen zijn verricht door de staatssecretaris om de in het regeerakkoord genoemde leeftijdseis van 24 jaar te kunnen stellen. Welke inspanningen zijn verricht teneinde het aantal partner- en gezinsmigranten te verminderen, gelet op de uitspraak van de staatssecretaris dat dit de bedoeling van de regering is (zoals

¹ EHRM 6 juli 2010, Neulinger en Shuruk t. Zwitserland, *RV* 2010/98 m. nt. Ruitenberg, par. 136. In dit arrest put het EHRM uit eerdere migratiejurisprudentie (vgl. par. 146) en verwijst in latere migratiearresten terug naar dit arrest; zie bijvoorbeeld EHRM 28 juni 2011, Nunez t. Noorwegen, *JV* 2011/402 m. nt. Van Walsum, par. 84 en EHRM 30 juli 2013, Berisha t. Zwitserland, *JV* 2013/302, par. 51.

² <http://www.defenceforchildren.nl/p/140/3367/rechter-kritisch-over-interviews-kinderen-bij-gezinshereniging>

gedaan tijdens het VAO van 28 februari 2013 naar aanleiding van het algemeen overleg vreemdelingen-en asielbeleid d.d. 14 februari 2013)? Welke inspanningen zijn door de staatssecretaris verricht om de zogenoemde Europa route te sluiten, waarbij op grond van het vrije verkeer van personen niet alleen het verblijfsrecht wordt verkregen door onderdanen van andere EU lidstaten, maar ook door hun partners / gezinsleden, ook al hebben die partners / gezinsleden zelf geen EU nationaliteit / verblijfsrecht in een ander EU land? Hoeveel van deze partners / gezinsleden zijn in 2013 toegelaten en hoe verhoudt dit zich tot 2012? Wat is de stand van zaken rond de aanpak van schijnrelaties en het verbeteren van de handhaving van het inkomensvereiste? Hoeveel adrescontroles zijn er in 2013 verricht teneinde te beoordelen of vreemdelingen aan de verblijfsvoorwaarden voldoen? Is het al mogelijk zonder fraude-indicaties adrescontroles uit te voeren teneinde te bekijken of vreemdelingen nog aan de verblijfsvoorwaarden voldoen, gelet op de omstandigheid dat bijvoorbeeld ook bij AOW-ers zonder fraude-indicaties gecontroleerd mag worden? Zo neen, wat wordt ondernomen teneinde dit wel mogelijk te maken?

Hoeveel partners zonder huwelijk zijn in 2013 toegelaten? Wat is het effect van het gewijzigde beleid bij de toelating van deze groep (het vereiste vragenlijsten in te vullen)? Hoe vaak is in 2013 het verblijfsrecht ingetrokken van partner- en gezinsmigranten en hoe verhoudt dit aantal zich tot voorgaande jaren? Hoe vaak zijn partners en gezinsmigranten vrijgesteld van het inkomensvereiste en van het paspoortvereiste? Hoe vaak komt het voor dat een referent na het over laten komen van een partner nog (een) andere partner(s) over laat komen? Hoe vaak laten tot Nederland toegelaten partner- en gezinsmigranten op hun beurt partners / gezinsleden naar Nederland overkomen? Is er een verband tussen het hoge aantal «spookburgers» in Nederland (onjuiste GBA inschrijvingen) en vreemdelingen die op deze wijze aan willen tonen aan het samenwoningsvereiste te voldoen c.q. aan het vereiste om in Nederland te wonen? Zo ja, kan de staatssecretaris dit toelichten?

Inbreng van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie zijn van mening dat het belang van het kind centraal staat. Het is daarom belangrijk dat ook Nederland haar rechten en plichten met betrekking tot het welzijn van het kind nakomt. In artikel 3 van het Internationale verdrag inzake de rechten van het kind staat: «De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk zijn voor het kind, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen.» Hoe verhoudt zich, volgens de staatssecretaris, een minimumleeftijd voor het nareisbeleid daartoe?

De leden van de D66-fractie zijn van mening dat het van groot belang is dat Nederland sterk vertegenwoordigd is in het buitenland. Daaronder valt ook een uitgebreide consulaire dienstverlening. In de nota modernisering Nederlandse diplomatie staat dat de reguliere consulaire dienstverlening wordt gestroomlijnd en versoberd. In de praktijk komt dit neer op het afbouwen van de Nederlandse consulaire dienstverlening in het buitenland en het sluiten van enkele posten. Is de staatssecretaris zich ervan bewust dat deze versobering ook een zwaar beslag legt op kinderen die voor interviews in het kader van het nareisbeleid naar een Nederlandse post in het buitenland moeten reizen? Is de staatssecretaris van plan dit probleem bij de minister van Buitenlandse Zaken aan te kaarten? De leden van de D66-fractie constateren dat bij het interviewen van kinderen in verband met het nareisbeleid nog te vaak interviewers worden ingezet die niet specifiek opgeleid zijn tot het omgaan met of het bevragen

van kinderen. Hoewel de staatssecretaris eerder heeft aangegeven dit probleem aan te pakken, blijkt uit de ervaring van onder andere Defence for Children en de Kinderombudsman dat IND-medewerkers zonder specifieke pedagogische scholing worden ingezet voor interviews op Nederlandse posten in het buitenland. Is de staatssecretaris bereid deze problematiek nogmaals te bekijken en de nodige stappen te zetten?

Voorts hebben de leden van de D66-fractie vernomen dat kinderen van 12 jaar soms wel drie uur aansluitend worden geïnterviewd, waarbij slechts één keer een pauze van 10 minuten in acht mag worden genomen. Kan de staatssecretaris deze praktijk bevestigen en is de staatssecretaris voornemens hier wat aan te doen?